

Verkondiging

Wat de twee lezingen van deze zondagochtend gemeen hebben, is dat het allebei roepingsverhalen zijn. Het gaat over iets horen en er geen naam aan kunnen geven zoals de jongen Samuel. Het gaat over iets dat op je weg komt en dan de stem van je hart achterna gaan zoals de twee leerlingen van Johannes de Doper deden.

Laat ik beginnen met het verhaal over Samuel. Het speelt zich af in silo. In die plaats staat het centrale heiligdom van de twaalf stammen van Israël. De Ark van het Verbond, met de stenen tafelen erin, staat er opgesteld als herinnering aan hun omzwervingen door de woestijn. De stam van Levi door God benoemd als de priesterklasse.

En op dit moment in de tijd is de oude Eli met zijn zonen priester, maar de zonen maken er een puinhoop van. Ze eten het offervlees op van de offers die voor God bedoeld zijn en ze sla[pen zelfs met de vrouwen die bij de ingang van de tempel verblijven.

Hun vader, de oude Eli dus, is versleten. Hij zit maar zo'n beetje in zijn stoel de hele dag en hij is niet meer bij machte om aan de wantoestanden iets te doen. Er moet kennelijk een jonger iemand komen die de kracht en de energie heeft om in te grijpen in het verlopen boeltje. En die is er ook.

Er is namelijk een kleine jongen die voor Eli zorgt en die dus altijd in de tempel aanwezig is. Samuel heet hij. Hij is door zijn moeder Hanna in dienst van de tempel gegeven. at had te maken met een belofte van zijn moeder aan God, maar dat is weer een ander verhaal.

Om die jongen gaat het nu, om Samuel. Hij ligt te slapen in de nacht, maar hij wordt steeds wakker door een stem die hem roept:"Samuel". Logischerwijs denkt hij steeds dat zijn baas Eli hem roept, maar tot drie keer toe blijkt dat niet het geval te zijn.

Eli komt als eerste tot het besef, dat er iets anders aan de hand moet zijn, dat er zich iets wonderbaarlijks aan het voltrekken is in die jongen die zo onrustig is. Die een roepstem ervaart maar er geen naam aan kan geven.

Dat kan de oude priester wel! Hij is immers in zijn lange leven zeer vertrouwd geraakt met JHWH, de Heer van Israël. Hij zegt dan ook tegen de jongen:" als je nu weer die stem hoort roepen, moet je zeggen: Spreek Heer, uw dienaar luistert".

En zo gebeurt het ook. als de jongen voor de derde keer uit zijn schemertoestand] tot bewustzijn komt, hoort hij weer dringend zijn naam roepen:"Samuel". En hij antwoordt:"Spreek, uw dienaar luistert".

Wat ik prachtig vind, is dat hij niet zegt:"Spreek Heer, uw dienaar luistert"., want hij kent de Heer immers nog niet uit eigen ervaring. Hij is dan wel wakker geworden, zich bewust geworden van iets, open geworden voor iets, maar hij kan dat nog geen naam geven. Je zou het een religieus ontwaken kunnen noemen en daarvoor stelt hij zich beschikbaar, daartoe wil hij wel dienaar zijn.

Pas later in zijn leven zal deze religieuze openheid ingekleurd worden en zal hij vertrouwd worden met JHWH, de God van Israël. Hij wordt zelfs de eerste profeet na het tijdperk van de rechteren en voor het tijdperk van de Koningen. Hij zal een grote rol te spelen krijgen in de heilsgeschiedenis van Israël.

Het tweede roepingsverhaal stond in het evangelie van deze morgen. Vorige week hebben we het begin van Jezus' openbare leven gehoord. Dat startte met de doop in de Jordaan door Johannes de Doper.

Vandaag krijgen we te maken met zijn eerste volgelingen. Twee mannen, aanvankelijk volgelingen van Johannes de Doper, horen deze laatste vol eerbied iets zeggen over een mens die daar voorbij ging: "Zie, daar gaat het Lam Gods!".

Daar willen ze meer van weten en ze gaan de man achterna. Letterlijk volgen ze hem, terwijl ze niet eens weten waarom ze deze man nu volgen. Maar ze zoeken iets, iets dat met een heel diep verlangen van binnen te maken heeft

Jezus schijnt dat aan te voelen want hij keert zich naar hen toe en vraagt: "Wat zoeken jullie?" Ze geven geen antwoord op deze vraag. Dat zouden ze ook niet gekund hebben. Ze stellen een tegenvraag: "Rabbi, waar verblijft Gij?"

En Jezus zegt: "Kom maar mee en kijk maar". En hij neemt ze mee naar zijn leven van alledag. Waarmee hij lijkt te zeggen: want daar voltrekt geloven zich, daar, in het leven van alledag kun je God herkennen, openbaart God zich.

En blijkbaar is dat ook precies wat er met die twee mannen is gebeurd. Want aanvankelijk noemden ze Jezus rabbi, dat is zoiets als een leraar, maar aan het eind van die dag horen we Andreas zeggen: "We hebben de Messias gevonden".

Andreas was zo vol van hetgeen zich die dag aan hem voltrokken had, dat hij het zijn broer wel moest vertellen. Simon, die even later van Jezus de nieuwe naam Petrus krijgt.

En net zoals Samuel in het eerste verhaal zal deze Petrus later een zeer belangrijke rol gaan spelen in het altijd doorgaande verhaal van God met ons mensen.

Wat kunnen wij nu leren van deze bijbelverhalen? Dat we geraakt kunnen worden, wanneer we - net als die mensen uit de Schrift - een zoekende, openstaande houding aannemen, als we open willen staan voor verandering en ommekeer. Wanneer we een houding hebben van: hier ben ik, ik luister, ik ben beschikbaar. Voorwaarde is dan wel dat we het eerst stil maken in onszelf, want in herrie en drukte is niet veel te horen.

Maak tijd vrij voor stilte en bezinning. Maar je handen eens open en zeg: hier ben ik, ik luister. Als je in de stilte van je kamer zo af en toe naar binnen keert, dan ga je veel beter aanvoelen wat je te doen staat en wat je per se niet moet doen.

Roeping kan ontstaan als je de tijd neemt om jezelf en elkaar te zien. Als je de tijd neemt om te luisteren, naar jezelf en naar de ander, als je de ander probeert te verstaan op diepteniveau, achter de woorden. Luister en kijk om je heen en je zult in je eigen omgeving mensen ontdekken die net zo zacht als Jezus zijn, mensen die heel maken, die richting wijzen. Van zulke mensen word je nieuw, krijg je een nieuwe naam. Je hebt geen lamp, je bent een lamp! Amen.